

Notat

Til: Jørgen Jansen

Stab økonomi, juridisk og IT
Juridisk avdeling

Kopi:

Fra: Juridisk avdeling

Saksbeh.: Trude Ervik

Dato: 17.3.2021

Sak: Spørsmål om habilitet for styremedlem OUS

Spørsmål om habilitet for styremedlem ved OUS i saker om OUS' leie i Livsvitenskapsbygget

Juridisk avdeling er bedt om å komme med en vurdering av om/når styremedlem Svein Stølen, som også er rektor ved UiO, er habil til å delta i OUS' styrebehandling av saker om Livsvitenskapsbygget.

Livsvitenskapsbygget er i utgangspunktet et bygg planlagt for og tiltenkt UiO. Når det nå er aktuelt at OUS skal leie arealer i dette bygget, kan det stilles spørsmål til om Stølens rolle som rektor ved UiO kan gjøre ham inhabil i styresaker ved OUS som omhandler Livsvitenskapsbygget, ettersom UiO har en tydelig interesse i bygget og dets realisering.

Aktuelle habilitetsbestemmelser følger av Forvaltningsloven § 6, jfr. Helseforetaksloven § 5.

Forvaltningsloven § 6 (habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltnings sak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen

Det foreligger som utgangspunkt ikke inhabilitet om situasjonen ikke omfattes av bestemmelsen, men det er også slik at habilitetsspørsmål ofte er skjønnsmessig og avhenger både av partenes tilknytning så vel som sakens karakter.

I forvaltningsloven § 6 litra e beskrives situasjoner der det er snakk om sakstilknytning via bla ledende stilling, som en rektorstilling ved UiO er. Interesse i en sak i kraft av ledende stilling kan altså medføre inhabilitet. Imidlertid finner vi ikke at bestemmelsen i Forvaltningsloven § 6 litra e direkte gjør Stølen inhabil, da UiO hverken er samvirkeforetak, forening, sparebank, stiftelse eller selskap som nevnt i litra e nummer 1. og 2. Bestemmelsen er ifølge forarbeidene og kommentarutgaver ment å være uttømmende, dvs. at Stølen ikke blir inhabil etter litra e da UiO ikke er en selskapsform som omfattes.

Imidlertid er det i § 6 *annet ledd* en mindre klart avgrenset bestemmelse som er ment å omfatte tilfeller der tilknytningen ikke faller inn under de opplistede tilfellene i litra a-e, men som kan ligne, og der **særegne forhold** (for eksempel ut fra sakens karakter) gjør at også personer litt utenfor de opplistede eksemplene i litra a-e kan ansees inhabile.

Det vil, ved vurdering etter § 6 annet ledd, måtte gjøres en konkret vurdering av hver sak i forhold til om Stølen bør ansees inhabil i eventuelle styresaker om Livsvitenskapsbygget. Slik juridisk avdeling vurderer det kan man ikke på generelt grunnlag si at han er inhabil i alle saker som kan komme opp vedr Livsvitenskapsbygget. Selv om UiO også har interesser i bygget, vil det kunne være saker knyttet til OUS i Livsvitenskapsbygget som ikke utgjør noen interessekonflikt som kan anses som *særegen forhold*.

Generelt vil Stølens rolle ved UiO ikke gjøre ham inhabil for styresaker ved OUS, men i saker vedr Livsvitenskapsbygget kan det tenkes at det kommer opp enkeltsaker / beslutninger der Stølens habilitet kan bli utfordret. Dette vil, slik juridisk avdeling ser det, særlig kunne gjelde beslutninger om OUS skal inngå leieavtale, og eventuelle saker vedrørende *kostnads- og arealfordeling* mellom UiO og OUS.

Etter det juridisk avdeling er kjent med er det så langt ikke inngått noen avtaler om disse forholdene.

I siste styresak vedr OUS' fremtidige leieforhold i Livsvitenskapsbygget (sak 7/2021.) heter det:

Avklart leie/eieforhold

På prosjektrådsmøte for Livsvitenskapsbygget 28. januar 2021 informerte Kunnskapsdepartementet om at Livsvitenskapsbygget innlemmes i Statens Husleieordning. Statsbygg inngår separate leiekontrakter med Universitetet i Oslo og Helse Sør-Øst RHF. Forholdet er også beskrevet i Prop. 79 S (2020-2021) Om endringer i statsbudsjettet 2021 (sidene 44-45). Det er foreløpig ikke avklart hvordan utstyr skal håndteres i leieordningen.

På bakgrunn av dette kan det se ut som at det ikke vil bli inngått noen leieavtale mellom OUS og UiO, men at denne vil bli inngått mellom Statsbygg og Helse Sør-Øst RHF. Stølens habilitet vil da ikke komme på spissen for tiltredelse til selve leieavtalen.

Hvilke saker som kan komme opp for OUS' styre relatert til Livsvitenskapsbygget etter dette er det ikke så lett å forutse og det må da eventuelt gjøres en konkret habilitetsvurdering for hver enkelt sak. Sentralt i en slik vurdering jfr. forvaltningsloven § 6 annet ledd vil være om og eventuelt i hvilken grad OUS' disposisjon og vedtak i styresaken kan få betydning for UiO praktisk og / eller økonomisk.